

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Valmieras novada pašvaldības 2026.gada ____ saistošajiem noteikumiem Nr.____

“Grozījumi Valmieras novada pašvaldības domes 2025. gada 30. oktobra saistošajos noteikumos Nr. 163 “Valmieras novada pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums””

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Pašvaldība 2025. gada 30.oktobrī izdeva saistošos noteikumus Nr. 163 "Valmieras novada pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums" (turpmāk – Noteikumi), kas nosaka regulējumu līdzdalības budžeta projektu ideju konkursa organizēšanai Valmieras novadā, izpildot Pašvaldību likuma 59., 60., 61. un 62. pantā noteikto. Lai arī līdzdalības budžetu kā sabiedrības līdzdalības iniciatīvu Pašvaldība organizē kopš 2022. gada, ar 2025. gadu tā organizēšana kļuva iespējama caur valstī vienoto līdzdalības budžeta informācijas sistēmu. Tā tika izveidota kā atsevišķs modulis teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā, iedzīvotājiem pieejamā vietnē geolatiija.lv, nodrošinot līdz 2025. gada konkursam Pašvaldības līdzdalības budžeta konkursos neīstenotu Pašvaldību likuma 60.panta 4.punktā noteikto pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarēto fizisko personu balsojumu. Noteikumi paredzēja svērtās balsis ar balsu svēršanas koeficientiem balsu skaitīšanā, kuru lietderība un pielietojamība tika izvērtēta, 2025. gada konkursam noslēdzoties. 2025. gada Pašvaldības līdzdalības budžeta projektu konkursam noslēdzoties, tika veikts svērto balsu kā balsu skaitīšanas principa lietderības izvērtējums attiecībā pret balsu skaitīšanā ieguldāmo darbu un sistēmas faktisko funkcionalitāti. Balsojuma rezultātu datu analīze liecināja, ka faktiskais balsotāju skaits no pilsētām un teritoriālajām apvienībām ar lielāku iedzīvotāju skaitu nav proporcionāli lielāks kā teritoriālajās apvienībās ar mazāku iedzīvotāju skaitu. Arī balsotāju aptaujas rezultāti liecināja, ka balsotāji, kuri balsoja vairāk kā par vienu projektu, izvēli izdarīja par, viņuprāt, novadam nozīmīgākajiem projektiem, nevis dzīvesvietai tuvākajiem projektiem. Un, tā kā arī līdzdalības budžeta informācijas sistēmas faktiskā funkcionalitāte nepieļauj ērtu un automātisku svērto balsu principa pielietojumu balsu skaitīšanā, ieguldāmais darbs balsu svēršanas koeficienta piemērošanā ir nelietderīgs un nesamērīgs balsojuma rezultātu noteikšanā. Tādēļ saistošo noteikumu mērķis ir grozīt Noteikumus, paredzot svērto balsu ar balsu svēršanas koeficientiem nepiemērošanu balsojuma rezultātu noteikšanā. Papildu tam Pašvaldība ir iepazinusies ar biedrības “Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” 2026. gadā veikto datu izvērtējumu “Iedzīvotāju padomes un līdzdalības budžeta pirmais gads: Vai īstās zāles nomales efekta mazināšanai?”, kur Valmieras novadam piemērots “augsta projektu piedāvājuma, bet ierobežota finansējuma modelis” balsošanas modelis, kur pieejamais finansējums ir salīdzinoši ierobežojošs, projektu savstarpējo konkurenci pastiprinot. Ilgtermiņā šāds modelis pie zemas projekta realizēšanas varbūtības var mazināt projektu pieteicēju dalības motivāciju. Tādēļ pēc Pašvaldības līdzdalības budžeta projektu konkursa

	nolikuma salīdzinoša izvērtējuma ar citu pašvaldību nolikumiem, "Grozījumi Valmieras novada pašvaldības domes 2025. gada 30. oktobra saistošajos noteikumos Nr. 163 "Valmieras novada pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums"" samazina piesakāmo līdzdalības budžeta projektu minimālo summu uz 2000 <i>euro</i> vērtiem projektiem.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	"Grozījumi Valmieras novada pašvaldības domes 2025. gada 30. oktobra saistošajos noteikumos Nr. 163 "Valmieras novada pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums"" nemaina fiskālo ietekmi uz Pašvaldības budžetu, kāda tā ir atbilstoši Pašvaldību likuma 59. panta 2. daļā ietvertajam regulējumam.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	"Grozījumi Valmieras novada pašvaldības domes 2025. gada 30. oktobra saistošajos noteikumos Nr. 163 "Valmieras novada pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums"" potenciāli var paredzēt pozitīvu sociālo ietekmi, nodrošinot plašākas iniciatīvu iespējas līdzdalības budžeta projektu pieteicējiem. Papildu ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī ietekme uz konkurenci nav konstatējama.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	"Grozījumi Valmieras novada pašvaldības domes 2025. gada 30. oktobra saistošajos noteikumos Nr. 163 "Valmieras novada pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums"" samazina administratīvā darba apjomu. Jaunas, papildu administratīvās procedūras neparedz.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	"Grozījumi Valmieras novada pašvaldības domes 2025. gada 30. oktobra saistošajos noteikumos Nr. 163 "Valmieras novada pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums"" samazina administratīvā darba apjomu, ko iespējams ieguldīt informēšanā un izglītošanā par līdzdalības budžetu kā sabiedrības līdzdalības instrumentu.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Saistošo noteikumu izpildē iesaistīta Pašvaldības iestāde "Valmieras novada Attīstības pārvalde" un domes apstiprināta "Līdzdalības budžeta projektu vērtēšanas komisija".
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Laika periodā no 2026. gada 19. janvāra līdz 8. februārim īstenotajā Valmieras novada iedzīvotāju aptaujā tika noskaidrots sabiedrības viedoklis par līdzdalības budžeta projektu balsojuma principu, secinot, ka līdzšinējais svērto balsu princips nav pilnībā sasniedzis tam izvirzīto mērķi. 44% nobalsojušo respondentu atbalsta, ka projekta kopējam balsu skaitam tiek piešķirts papildu svars (koeficients) atbilstoši apvienībai noteiktajam (jo apvienībā mazāk iedzīvotāju, jo lielāks koeficients). 31% respondentu atbalsta, ka uzvar projekti ar lielāko kopējo balsu skaitu visā Valmieras novadā, neatkarīgi no tā, kurā novada teritorijā balsotāji ir deklarēti. 23% respondentu nav viedokļa. 2% respondentu bija cits

	viedoklis. Laika periodā no 2026. gada 6.marta līdz 20.martam novada aktīvajām kopienām – iniciatīvas grupu līderiem un biedrībām – aicinājumā par sadarbības stiprināšanu bija ietverts lūgums novērtēt arī 2025. gada līdzdalības budžeta balsošanu. No 30 saņemtajiem vērtējumiem 12 jeb 40% sniedza atbildi, ka balsojumā atbalstījuši projektus, kas šķituši nozīmīgākie ieviešanai novadā kopumā; 8 jeb 27% sniedza atbildi, ka balsojumā atbalstījuši savai dzīvesvietai tuvākos projektus; 6 jeb 20% respondentu sniedza atbildi, ka par līdzdalības budžeta projektiem nav balsojuši. 3 jeb 10% respondentu bija cits viedoklis, savukārt 1 jeb 3 % respondentu nebija informācijas par līdzdalības budžetu kā tādu. Atbilstoši Pašvaldību likuma 46. panta trešajā daļā noteiktajai kārtībai saistošo noteikumu projekts tika publicēts Valmieras novada pašvaldības mājaslapā: www.valmierasnovads.lv, sadaļā “Sabiedrība” - “Sabiedrības līdzdalība” - “Publiskās apspriešanas” - “Saistošo noteikumu publiskās apspriešanas” laika posmā no 2026. gada ____ līdz 2026. gada ____.
--	---

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks